

Vienansara

Finnstarr

Carex atherodes

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)

Luonnehdinta

Vienansara on komeimpia suursarojamme. Kukkivat versot ovat usein jopa toista metriä pitkät ja tummanvihreät lehdet ovat 4–8 mm leveät. Punaruskeiden tyvituppien laidilla on toisiinsa yhtyviä säikeitä. Muista suursaroistamme vienansaran erottaa helposti lehtituppien ja lehtien alapuolen karvaisuudesta. Korkeat kukkimattomat kasvustot voi tunnistaa versoista, joissa lehdet kaartuvat palmumaisesti yläosasta saakka. Vienansaran ulkonäkö vaihtelee huomattavasti, ja osa populaatioista saattaa olla risteymiä.

Elinympäristö ja levinneisyys

Useimmat vienansaran kasvupaikat ovat reheviä puronvar-silehtoja, lehto-, letto- sekä ruoho- ja heinäkorpia. Lisäksi se kasvaa niityillä sekä peltojen ja teiden ojissa ilmeisesti muistona ajasta, jolloin paikalla virtasi puro. Vienansara on kalkin ja lähteisyyden suosija. Vienansaran esiintymiä on hajanaisesti Lounais-Suomesta Etelä-Lappiin.

Nykytila ja uhkatekijät

Monet vienansaran esiintymät ovat luultavasti hävinneet peltojen raivauksen yhteydessä. Nykyisin vienansaraa uhkaavat etenkin purojen ruoppaukset ja ojitukset, rakentaminen, niittyjen metsittäminen ja peltojen salaojitukset. Vain neljäsosa vienansaran kasvupaikoista sijaitsee suojelualueilla ja lähes puolet on kokonaan suojelun ulkopuolella.

Hoitosuositukset

Vienansaran kasvupaikalla tulisi välttää ojitusta, purojen ja norojen perkausta sekä avohakkuuta ja muita toimia, jotka oleellisesti muuttavat puuston varjostus- ja suojavaikutusta. Useat vienansaran kasvupaikat ovat metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä, joiden ominaispiirteiden muuttaminen on kielletty. Lehtojen ja korprien vapaaehtoiseen suojeluun on mahdollista hakea rahoitusta METSO-ohjelman kautta.

Lähteet

- Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T. & Uotila, P. (toim.). 1998. Retkeilykasvio. 4. uudistettu painos. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo, Helsinki. 656 s.
- Mossberg, B. & Stenberg, L. 2005. Suuri Pohjolan kasvio. Suom. Vuokko, S & Väre, H. Tammi, Helsinki. 928 s.
- Pykälä, J. 1997. Vienansara - finnstarr. Teoksessa: Rytteri, T. & Kettunen, T. (toim.). Uhanalaiset kasvimme. Suomen ympäristökeskus ja Kirjayhtymä Oy, Helsinki. S. 95–96.

Kuva: Henry Väre, CC-BY-NC-4.0, [Laji.fi](https://laji.fi)